

2026/1704

13.7.2026

SKLEP SVETA (SZVP) 2026/1704

z dne 10. julija 2026

v podporo pri izvajanju Resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov 1540 (2004) o neširjenju orožja za množično uničevanje in njegovih nosilcev nedržavnim akterjem

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o Evropski uniji ter zlasti člena 28(1) in člena 31(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 12. decembra 2003 sprejel strategijo EU proti širjenju orožja za množično uničevanje, v kateri so v poglavju III naštet ukrepi, ki bi jih morali za boj proti širjenju tovrstnega orožja sprejeti v Uniji in tretjih državah.
- (2) Varnostni svet Združenih narodov (ZN) je 28. aprila 2004 sprejel Resolucijo 1540 (2004) (v nadaljnjem besedilu: RVSZN 1540 (2004)), ki je prvi mednarodni instrument, v katerem se enotno in celovito obravnavajo orožje za množično uničevanje, njegovi nosilci in z njim povezani materiali. Z RVSZN 1540 (2004) so bile za vse države uvedene zavezujoče obveznosti, katerih cilj je nedržavnim akterjem preprečiti dostop do takšnega orožja in z njim povezanega materiala ter jih od tega odvračati. Obenem so v njej države pozvane, naj odboru Varnostnega sveta, ustanovljenemu z RVSZN 1540 (2004) (v nadaljnjem besedilu: Odbor 1540), predložijo poročilo o ukrepih, ki so jih za izvajanje RVSZN 1540 (2004) že sprejele ali jih nameravajo sprejeti.
- (3) Varnostni svet ZN je 27. aprila 2006 sprejel Resolucijo 1673 (2006) in sklenil, da si mora Odbor 1540 intenzivneje prizadevati za spodbujanje doslednega izvajanja RVSZN 1540 (2004), in sicer s programi dela, ozaveščanjem, podporo, dialogom in sodelovanjem. Odbor 1540 je tudi pozval, naj z državami ter mednarodnimi, regionalnimi in podregionalnimi organizacijami preuči možnost izmenjave pridobljenih izkušenj in znanja ter ugotovi, s katerimi razpoložljivimi programi bi lahko lažje izvajali RVSZN 1540 (2004).
- (4) Varnostni svet ZN je 20. aprila 2011 sprejel Resolucijo 1977 (2011) in sklenil podaljšati mandat Odbora 1540 za deset let, tj. do 25. aprila 2021. Sklenil je tudi, da mora Odbor 1540: vse države še intenzivneje spodbujati k doslednemu izvajanju RVSZN 1540 (2004); dejavno sodelovati pri usklajevanju ponudb in prošenj za pomoč, in sicer s sredstvi, kot so obiski na povabilo zadevne države, vzorčni načrti pomoči, akcijski načrti ali druge informacije, ki jih bo prejel in do decembra 2016 izvesti celovit pregled izvajanja RVSZN 1540 (2004).
- (5) Varnostni svet ZN je 15. decembra 2016 soglasno sprejel Resolucijo 2325 (2016) in s tem podprl izid postopka celovitega pregleda RVSZN 1540 (2004), izvedenega v letu 2016. Vse države je pozval, naj okrepijo nacionalne ukrepe za izvajanje RVSZN 1540 (2004), in se zavzel za obsežnejšo pomoč pri razvoju zmogljivosti držav v zvezi s tem, tudi s prostovoljnimi prispevki, ter za tesnejše sodelovanje med deležniki, civilno družbo in akademskimi krogi.
- (6) Varnostni svet ZN je 30. novembra 2022 sprejel Resolucijo 2663 (2022) in sklenil podaljšati mandat Odbora 1540 za deset let, tj. do 30. novembra 2032.

- (7) Unija je s svojo podporo izvajanju RVSN 1540 (2004), ki se od leta 2006 usmerja z izvajanjem skupnih ukrepov Sveta 2006/419/SZVP⁽¹⁾ in 2008/368/SZVP⁽²⁾ ter sklepov Sveta 2013/391/SZVP⁽³⁾, (SZVP) 2017/809⁽⁴⁾ in (SZVP) 2023/654⁽⁵⁾, prispevala k znatnemu zmanjšanju števila držav, ki ne poročajo, in števila držav, ki po predložitvi nepopolnih poročil niso predložile dodatnih informacij, ki jih je zahteval Odbor 1540. Ker pa je še vedno potrebna nadaljnja podpora izvajanju RVSN 1540 (2004), bi morala Unija sprejeti ta sklep, ki bo prispeval k izvajanju navedene resolucije.
- (8) Urad ZN za razorožitev (UN-ODA), ki je pristojen za zagotavljanje strokovne in logistične podpore Odboru 1540 in njegovi skupini strokovnjakov, bi moral biti zadolžen za tehnično izvajanje dejavnosti, ki se bodo izvajale na podlagi tega sklepa.
- (9) Ta sklep upošteva načelo čim boljše uporabe izkušenj, pridobljenih s prejšnjima skupnima ukrepoma in sklepoma Sveta v podporo izvajanju RVSN 1540 (2004). Daje prednost posebnim potrebam, ki jih opredelijo države, in prošnjam držav, vključno z zahtevami glede zmogljivosti, ter zagotavlja pomoč in krepitev zmogljivosti s prilagojenimi pristopi, ki temeljijo na povpraševanju. Spodbuja nacionalno in regionalno odgovornost za podprte dejavnosti, da se zagotovita njihova dolgoročna trajnostnost in ohranjanje institucionalnih zmogljivosti, pa tudi dopolnjevanje, usklajevanje in sinergije med UN-ODA, Unijo ter ustreznimi mednarodnimi, regionalnimi in podregionalnimi akterji, ki sodelujejo pri podpiranju izvajanja RVSN 1540 (2004). Ta sklep se osredotoča na dejavnosti, ki so pokazale konkretne in merljive rezultate, zlasti pri krepitvi nacionalnega izvajanja, izboljšanju mehanizmov poročanja in pomoči, ozaveščanju ustreznih deležnikov in spodbujanju trajne zavezanosti izvajanju RVSN 1540 (2004). Ta sklep bo krepil odzivnost na priložnosti in izzive, ki jih prinašajo nastajajoče tehnologije, znanstveni napredek in razvijajoča se tveganja v zvezi z dvojno rabo, v okviru RVSN 1540 (2004). Zagotavlja tudi vključevanje vidika spola v projektne dejavnosti ter spodbuja udeležbo in vodilno vlogo žensk v dejavnostih in dialogih, ki spadajo na njegovo področje uporabe.
- (10) Ta sklep bi bilo treba izvajati v skladu z okvirnim finančnim in upravnim sporazumom, sklenjenim med Komisijo in ZN, glede upravljanja finančnih prispevkov Unije k programom ali projektom, s katerimi upravljajo ZN –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Unija podpira naslednje dejavnosti, ki ustrezajo ukrepom iz strategije EU proti širjenju orožja za množično uničevanje:

- (a) tematske delavnice in usposabljanja za krepitev zmogljivosti za največ pet prošelj držav za pomoč;
- (b) usposabljanje za regionalne kontaktne točke;

- (1) Skupni ukrep Sveta 2006/419/SZVP z dne 12. junija 2006 za podporo pri izvajanju Resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov 1540 (2004) ter v okviru izvajanja Strategije EU proti širjenju orožja za množično uničevanje (UL L 165, 17.6.2006, str. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/joint_action/2006/419/oj).
- (2) Skupni ukrep Sveta 2008/368/SZVP z dne 14. maja 2008 za podporo pri izvajanju Resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov 1540 (2004) ter v okviru izvajanja Strategije EU proti širjenju orožja za množično uničevanje (UL L 127, 15.5.2008, str. 78, ELI: http://data.europa.eu/eli/joint_action/2008/368/oj).
- (3) Sklep Sveta 2013/391/SZVP z dne 22. julija 2013 za podporo pri praktičnem izvajanju Resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov 1540 (2004) o neširjenju orožja za množično uničevanje in njegovih nosilcev (UL L 198, 23.7.2013, str. 40, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2013/391/oj>).
- (4) Sklep Sveta (SZVP) 2017/809 z dne 11. maja 2017 v podporo pri izvajanju Resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov 1540 (2004) o neširjenju orožja za množično uničevanje in njegovih nosilcev (UL L 121, 12.5.2017, str. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2017/809/oj>).
- (5) Sklep Sveta (SZVP) 2023/654 z dne 20. marca 2023 v podporo pri izvajanju Resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov 1540 (2004) o neširjenju orožja za množično uničevanje in njegovih nosilcev (UL L 81, 21.3.2023, str. 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2023/654/oj>).

- (c) ena simulacijska vaja ali ena vaja za omizjem;
- (d) podpora razvoju nacionalnih akcijskih načrtov in zagotavljanje prilagojene podpore;
- (e) ustvarjanje in razširjanje znanja.

Dejavnosti iz prvega odstavka so podrobno opisane v Prilogi k temu sklepu.

Člen 2

1. Za izvajanje tega sklepa je odgovoren visoki predstavnik Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko (v nadaljnjem besedilu: visoki predstavnik).
2. Za tehnično izvedbo dejavnosti iz člena 1 je zadolžen UN-ODA. To nalogo opravlja pod pristojnostjo visokega predstavnika. Visoki predstavnik v ta namen sklene potrebne dogovore z uradom UN-ODA.

Člen 3

1. Referenčni finančni znesek za izvajanje dejavnosti iz člena 1 znaša 1 999 934,66 EUR.
2. Izdatki, financirani z referenčnim zneskom iz odstavka 1, se upravljajo v skladu s postopki in pravili, ki veljajo za splošni proračun Unije.
3. Komisija nadzira pravilno upravljanje odhodkov iz odstavka 2. V ta namen z uradom UN-ODA sklene potrebni sporazum. V sporazumu se določi, da UN-ODA poskrbi za prepoznavnost prispevka Unije, na način, ki je sorazmeren z višino prispevka.
4. Komisija si prizadeva skleniti sporazum iz odstavka 3 v čim krajšem času po začetku veljavnosti tega sklepa. Komisija obvesti Svet o kakršnih koli težavah v tem postopku in o datumu sklenitve sporazuma.

Člen 4

Visoki predstavnik poroča Svetu o izvajanju tega sklepa na podlagi rednih poročil, ki jih pripravi UN-ODA. Navedena poročila so podlaga za ocenjevanje, ki ga opravi Svet. Komisija zagotovi informacije o finančnih vidikih dejavnosti iz člena 1.

Člen 5

1. Ta sklep začne veljati na dan sprejetja.
2. Ta sklep preneha veljati 36 mesecev po datumu sklenitve sporazuma iz člena 3(3) ali šest mesecev po sprejetju, če do takrat sporazum ni sklenjen.

V Bruslju, 10. julija 2026

Za Svet
predsednik
S. HARRIS

PRILOGA

Projektni dokument

Prispevek Evropske unije v podporo pri izvajanju Resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov 1540 (2004) o neširjenju orožja za množično uničevanje in njegovih nosilcev nedržavnim akterjem**1. OZADJE**

Evropska unija (EU) v skladu s svojo strategijo proti širjenju orožja za množično uničevanje, sprejeto 12. decembra 2003, v kateri je določen cilj spodbujanja vloge Varnostnega sveta Združenih narodov in izboljšanja njegove sposobnosti obravnavanja izzivov na področju širjenja orožja, že leta dosledno podpira izvajanje Resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov 1540 (2004) in resolucij, ki so ji sledile.

Od leta 2006 se ta podpora zagotavlja z zaporednimi skupnimi ukrepi Sveta EU in sklepi Sveta EU, ki jih izvaja Urad Združenih narodov za razorožitev (UN-ODA). UN-ODA je pooblaščen za zagotavljanje podpore Odboru Varnostnega sveta, ustanovljenemu na podlagi Resolucije 1540 (v nadaljnjem besedilu: Odbor 1540), in njegovi skupini strokovnjakov ter deluje kot subjekt za izvajanje programov za projekte, ki podpirajo Resolucijo in jih financira EU.

Ima osrednjo vlogo pri spodbujanju in lažšanju učinkovitega izvajanja Resolucije 1540 na svetovni, regionalni in nacionalni ravni. V skladu s svojim mandatom, tudi na podlagi Resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov 1977 (2011), zagotavlja platforme za ozaveščanje o Resoluciji 1540, krepitev nacionalnih zmogljivosti za izvajanje ter spodbujanje dialoga in sodelovanja pri tematskih in medsektorskih vprašanjih. V tesnem sodelovanju z Odborom 1540, državami članicami, medvladnimi organizacijami, specializiranimi mednarodnimi subjekti, regionalnimi in podregionalnimi organizacijami ter civilno družbo je postopoma razširil in prilagodil svojo podporo, da bi se odzval na specifične potrebe in prednostne naloge držav in regij.

Pomemben prispevek UN-ODA k svetovnim prizadevanjem v podporo izvajanju Resolucije 1540 se kaže tudi v velikem številu izvedenih dejavnosti. Med letoma 2011 in 2025 je podprl, organiziral ali soorganiziral več kot 200 dejavnosti, kar kaže na njegovo ključno vlogo pri spodbujanju prizadevanj za izvajanje in pomoč na svetovni ravni. Dejavnosti, ki so se izvajale v okviru zaporednih sklepov Sveta EU, so prinesle merljive rezultate, vključno z izboljšanimi stopnjami poročanja ter okrepljenimi nacionalnimi pravnimi in institucionalnimi okviri za izvajanje Resolucije 1540 in resolucij, ki so ji sledile. Kljub temu napredku v številnih regijah še vedno obstajajo pomembne vrzeli pri izvajanju. Številne države se še naprej soočajo z izzivi, povezanimi z oblikovanjem zakonodajnih in regulativnih okvirov, usklajevanjem med agencijami, tehničnim strokovnim znanjem in omejenimi viri.

Prednostne regije, opredeljene v predlogu – Afrika, Latinska Amerika in Karibi ter Azija in Pacifik – še naprej zaostajajo pri učinkovitem izvajanju Resolucije 1540. Čeprav je v Afriki tveganje širjenja orožja še vedno veliko in se grožnja, ki jo predstavljajo teroristične skupine, v primerjavi z drugimi regijami šteje za najpogostejšo, le malo več kot tretjina držav navaja, da so vzpostavile ključne institucionalne in pravne ukrepe. Sedem od osmih držav članic, ki niso predložile nacionalnega poročila na podlagi Resolucije 1540, prihaja iz te regije. Predlagani sklep bo zato prednostno obravnaval in razširil tehnično pomoč na podlagi povpraševanja in krepitev zmogljivosti, vključno z oblikovanjem zakonodaje, ki ostaja ključna prednostna naloga. V Latinski Ameriki in na Karibih so izzivi pri izvajanju Resolucije 1540 zelo veliki, zlasti zaradi hitre širitve nadnacionalnega organiziranega kriminala in vztrajnih vrzeli v sistemih za nadzor izvoza. Približno polovica držav članic poroča, da so vzpostavile ukrepe, vendar je njihovo izvajanje še vedno neenakomerno, z razdrobljenimi zakonodajnimi instrumenti in nedoslednim institucionalnim usklajevanjem. S predlaganim sklepom bo prednostno obravnavana prilagojena pravna in tehnična pomoč, dopolnjena z okrepljenim regionalnim sodelovanjem, da bi pospešili oblikovanje in operacionalizacijo ustreznih zakonov in predpisov. V Aziji in na Pacifiku sta nedovoljena trgovina in financiranje nereguliranega blaga, nevarnega z vidika širjenja orožja, še vedno velik regionalni varnostni izziv. Številni izvedbeni ukrepi obstajajo, vendar so še vedno neenakomerni, z vrzelmi v zakonodajnih okvirih, medagencijskem usklajevanju in izmenjavi informacij. Predlagani sklep bo okrepil zakonodajno pomoč in institucionalizirano krepitev zmogljivosti, tudi z zagotavljanjem podpore za izvajanje obveznosti na področju nadzora izvoza in izvrševanja v skladu z Resolucijo 1540, da bi se izboljšalo učinkovito strateško upravljanje trgovine.

Skupni medsektorski izziv v vseh regijah so stalne omejitve virov, pri čemer se nacionalne kontaktne točke za Resolucijo 1540 pogosto soočajo z visoko stopnjo fluktuacije, omejenim usposabljanjem in konkurirajočimi si prednostnimi nalogami, kar izpostavlja potrebo po trajni krepitvi zmogljivosti, ciljno usmerjeni podpori v zvezi z viri in okrepljenem mednarodnem sodelovanju. Za reševanje teh izzivov je potrebno trajno sodelovanje, ki krepí institucionalne zmogljivosti in spodbuja nacionalno odgovornost, da bi se zagotovila dolgoročna vzdržnost prizadevanj za izvajanje.

Poleg tega razvoj dogodkov, kot so nastajajoče tehnologije in razvijajoča se tveganja v zvezi z dvojno rabo, kaže, da je Resolucija 1540 še vedno pomembna ter da je potrebna trajna in prilagodljiva mednarodna podpora. Projekt bo prispeval tudi k tekočim mednarodnim prizadevanjem v okviru priprav na celovit pregled stanja izvajanja Resolucije 1540, ki bo opravljen leta 2027.

Sedanji predlog se preusmerja na neposredno pomoč državam članicam, ki se bo zagotavljala na podlagi povpraševanja in na njihovo zahtevo, v skladu z izkušnjami, pridobljenimi pri dejavnostih, ki so se izvajale v okviru preteklih skupnih ukrepov in sklepov Sveta, ter v skladu s celovitim pregledom Resolucije 1540, ki ga je Odbor 1540 opravil leta 2022 in v njem izpostavil potrebo po izboljšanju odzivnosti na prošnje za pomoč. Na podlagi doseženega napredka in ugotovljenih potreb je cilj tega predloga dodatno okrepiti regionalne zmogljivosti in sodelovanje ter hkrati spodbujati medregionalne dejavnosti.

Nadaljnje delovanje EU – na podlagi novega sklepa Sveta – bo ključno, da se utrdijo dosednji dosežki, ohrani zagon prizadevanj za izvajanje in dodatno okrepijo zmogljivosti držav članic z dosledno in dolgoročno podporo.

2. SPLOŠNI OKVIR

Predlagani projekt bo temeljil na dosežkih Sklepa Sveta (SZVP) 2023/654 ter prejšnjih skupnih ukrepov in sklepov Sveta v podporo izvajanju Resolucije 1540, ki jih izvaja UN-ODA. Kjer je ustrezno, se lahko posamezne dejavnosti izvajajo z drugimi mednarodnimi ali regionalnimi organizacijami. Organizacija za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE) bi podprla izvajanje ustreznih dejavnosti v posamezni regiji v skladu s predlaganim sklepom Sveta, financiranje takih dejavnosti pa bi se usmerjalo prek UN-ODA.

Pri izvajanju predlaganega sklepa Sveta EU bodo upoštevana naslednja načela:

- (a) čim boljše upoštevanje izkušenj in spoznanj, pridobljenih s prejšnjimi skupnimi ukrepi in sklepi Sveta v podporo učinkovitemu izvajanju Resolucije 1540;
- (b) dajanje prednosti posebnim potrebam, ki jih opredelijo države, in prošnjam držav, vključno z zahtevami glede zmogljivosti, ter zagotavljanje pomoči in krepitve zmogljivosti s prilagojenimi pristopi na podlagi povpraševanja;
- (c) spodbujanje nacionalne in regionalne odgovornosti za podprte dejavnosti, da se zagotovita njihova dolgoročna vzdržnost in ohranjanje institucionalnih zmogljivosti;
- (d) zagotavljanje dopolnjevanja, usklajevanja in sinergij med UN-ODA, EU ter ustreznimi mednarodnimi, regionalnimi in podregionalnimi akterji, ki podpirajo izvajanje Resolucije 1540;
- (e) osredotočanje na dejavnosti, ki so prinesle konkretne in merljive rezultate, zlasti pri krepitvi nacionalnega izvajanja, izboljšanju mehanizmov poročanja in pomoči, ozaveščanju ustreznih deležnikov in spodbujanju trajne zavezanosti izvajanju Resolucije 1540;
- (f) krepitev odzivnosti na priložnosti in izzive v okviru Resolucije 1540, ki jih prinašajo nastajajoče tehnologije, znanstveni napredek in razvijajoča se tveganja v zvezi z dvojno rabo, ter
- (g) zagotavljanje vključevanja vidika spola v projektne dejavnosti ter spodbujanje udeležbe in vodilne vloge žensk v dejavnostih in dialogih na podlagi tega predlaganega sklepa Sveta.

3. CILJI

UN-ODA bo na podlagi napredka, doseženega s prejšnjimi sklepi Sveta EU, in na podlagi celovitega pregleda iz leta 2022 še naprej spodbujal učinkovito in vsesplošno izvajanje Resolucije 1540 in resolucij, ki so ji sledile, in sicer s ciljno usmerjenimi in usklajenimi ukrepi, namenjenimi krepitvi nacionalnih, podregionalnih in regionalnih prizadevanj in zmogljivosti za izvajanje. Ti ukrepi bodo osredotočeni na krepitev nacionalnih zmogljivosti, krepitev sodelovanja med nacionalnimi kontaktnimi točkami, omogočanje tehnične in tematske pomoči v odziv na potrebe držav ter z mednarodnim sodelovanjem in okrepljenim ozaveščanjem med ustreznimi deležniki.

Kot je poudarjeno v rezultatih celovitih pregledov od leta 2009, so za okrepitev izvajanja Resolucije 1540 potrebna večletna usklajena prizadevanja, prilagojena regionalnim razmeram in nacionalnim posebnostim. Program bo ustvaril in ohranil zagon za izvajanje dejavnosti iz prejšnjih predlogov EU za nepovratna sredstva, in sicer z večplastnim pristopom, ki vključuje naslednje:

Splošni cilj (pričakovani učinek)

V skladu z izvajanjem Strategije EU proti širjenju orožja za množično uničevanje je splošni cilj programa prispevati k mednarodnemu miru in varnosti s podpiranjem držav članic pri celovitem in učinkovitem nacionalnem izvajanju Resolucije 1540, ki ostaja steber mednarodne strukture neširjenja orožja.

Ta cilj temelji na predhodni podpori EU, zagotovljeni s skupnima ukrepoma 2006/419/SZVP in 2008/368/SZVP ter sklepi Sveta 2013/391/SZVP, (SZVP) 2017/809 in (SZVP) 2023/654.

Specifični cilji

- (a) okrepiti nacionalne in regionalne zmogljivosti za izvajanje Resolucije 1540, vključno z usposabljanjem, krepitvijo zmogljivosti, tehnično pomočjo ter omogočanjem lažje vložitve prošenj za pomoč in ponujanja pomoči;
- (b) okrepiti zmogljivost, vlogo in učinkovitost nacionalnih kontaktnih točk, tudi z boljšim usklajevanjem, sodelovanjem in izmenjavo informacij med državami z Odborom 1540 in med samimi kontaktnimi točkami, da se podpre učinkovito izvajanje Resolucije;
- (c) podpirati razvoj, posodabljanje in praktično izvajanje prostovoljnih nacionalnih izvedbenih akcijskih načrtov na zahtevo držav ter olajšati poznejši dostop do prilagojene pomoči za odpravo ugotovljenih vrzeli in potreb;
- (d) spodbujati podregionalno, regionalno in mednarodno sodelovanje ter prispevati k večjim sinergijam, skladnosti in dopolnjevanju pri izvajanju Resolucije 1540;
- (e) izboljšati ozaveščenost zadevnega občinstva, vključno z vladnimi organi, poslanci, zasebnim sektorjem, akademskimi krogi in civilno družbo, o obveznostih in pomenu celovitega izvajanja Resolucije 1540;
- (f) okrepiti smiselno vključevanje zadevnega občinstva, vključno z ženskami, v mednarodna, regionalna in nacionalna prizadevanja za izvajanje Resolucije 1540;
- (g) podpirati praktično izvajanje ustreznih priporočil iz celovitih pregledov, opravljenih v letih 2009, 2016 in 2022, ter priprave na celovit pregled leta 2027 in izvajanje njegovih rezultatov.

4. PRIČAKOVANI REZULTATI

Skupni pričakovani rezultat:

okrepljeno nacionalno izvajanje Resolucije 1540 v državah članicah.

Specifični rezultati:

- (a) večja ozaveščenost nacionalnih organov in civilne družbe o pomenu celovitega in učinkovitega izvajanja Resolucije 1540;
- (b) izboljšani in okrepljeni nacionalni pravni, regulativni in upravni okviri, povezani z Resolucijo 1540;
- (c) okrepljene institucionalne in tehnične zmogljivosti kontaktnih točk in drugih ustreznih nacionalnih deležnikov ter okrepljeno usklajevanje med agencijami;
- (d) večja kakovost, popolnost, doslednost in pravočasnost nacionalnih poročil, prostovoljnih akcijskih načrtov in s tem povezanih predložitve Odboru 1540, ter
- (e) okrepljeno usklajevanje, dopolnjevanje in izmenjevanje informacij med mednarodnimi, regionalnimi in podregionalnimi partnerji.

5. DEJAVNOSTI

Ta projekt se na podlagi izkušenj, pridobljenih v tekočem ciklu nepovratnih sredstev, osredotoča na ciljno usmerjene nacionalne in podregionalne dejavnosti, kot so simulacijske vaje, in ne na obsežne regionalne dogodke, namenjene ozaveščanju. Ta pristop omogoča bolj praktično in usmerjeno podporo v odziv na specifične zahteve držav članic. Še naprej se bodo izvajala usposabljanja za regionalne kontaktne točke, da bi se olajšala usklajevanje in izmenjava znanja.

I. Okrepljena zmogljivost vladnih uradnikov za izvajanje obveznosti iz Resolucije 1540

Dejavnost 1A: Tematske delavnice in usposabljanja za krepitev zmogljivosti

Organizirane bodo tematske delavnice in usposabljanja za krepitev zmogljivosti kot odziv na največ pet prošelj držav za pomoč, pri čemer bodo imele prednost države v Afriki, azijsko-pacifiški regiji ter Latinski Ameriki in na Karibih. Te dejavnosti bodo dopolnjevale funkcijo usklajevanja pomoči Odbora 1540 ter bodo podpirale države pri sprejemanju praktičnih in ciljno usmerjenih ukrepov za okrepitev nacionalnega izvajanja Resolucije 1540. S temi delavnicami in usposabljanji se bo povečala zmogljivost vladnih uradnikov in okrepilo usklajevanje med agencijami, kar bo prispevalo k učinkovitejšemu izvajanju na nacionalni ravni. Mednarodne in regionalne organizacije, pa tudi strokovnjaki s tega področja, so lahko povabljeni, da zagotovijo usposabljanje, predstavijo zakonodajna orodja in izmenjajo informacije o ustreznih programih pomoči.

Glede na nacionalne potrebe in okoliščine so lahko cilji delavnic:

- ozaveščati o Resoluciji 1540 in resolucijah, ki so ji sledile,
- pregledati nacionalne pravne in regulativne okvire ter izvršilne ukrepe, da se opredelijo vrzeli in prednostni ukrepi,
- opredeliti vključene nacionalne subjekte ter pojasniti vloge in odgovornosti,

- zagotavljati prilagojeno tehnično pomoč za podporo trajnostni krepitvi nacionalnih zmogljivosti ter
- obravnavati nastajajoče izzive in priložnosti, vključno s tistimi, ki so povezani s tehnološkim razvojem, tveganji v zvezi z dvojno rabo in nematerialnimi prenosi tehnologije, kot je ustrezno.

Dejavnost 1B: Usposabljanja za regionalne kontaktne točke

Kontaktne točke delujejo kot povezave med Odborom 1540 in nacionalnimi organi ter izpolnjujejo vlogo nacionalnih koordinatorjev pri vprašanjih, povezanih z resolucijo. Ciljno usmerjeni programi usposabljanja za kontaktne točke 1540 zato bistveno prispevajo k boljšemu razumevanju Resolucije 1540, njenih obveznosti za države članice, pa tudi izzivov pri izvajanju in zmogljivosti, potrebnih za njihovo reševanje. Medtem je treba glede na pogostost rotacij kontaktnih točk, pa tudi razvijajoče se operativno okolje v zvezi z izvajanjem Resolucije 1540, usposabljanje za kontaktne točke izvajati redno in dosledno. Zagotovljena bo podpora za štiri regionalne tečaje usposabljanja za nacionalne kontaktne točke, ki jih imenujejo države. Usposabljanje bo okrepilo poznavanje Resolucije 1540 in resolucij, ki so ji sledile, v okviru kontaktnih točk, razjasnilo odgovornosti držav, pa tudi razpoložljive možnosti pomoči, ter okrepilo izmenjavo informacij in sodelovanje med kontaktnimi točkami ter med Odborom 1540 in kontaktnimi točkami.

Dejavnost 1C: Simulacijske vaje

Izvedeni bosta teoretični oziroma simulacijski vaji (TTX), da se sodelujočim državam zagotovi praktično usposabljanje na podlagi scenarijev v zvezi z izvajanjem Resolucije 1540. Ti vaji bosta podprli praktično uporabo in potrjevanje nacionalnih okvirov, usklajevanje med agencijami in postopke odločanja.

Simulacijski vaji se lahko osredotočita na scenarije, ki vključujejo tveganja, povezana s širjenjem jedrskega, kemičnega ali biološkega materiala, ter obravnavata dejavnosti in akterje nezakonite nabave, čezmejne prenose ali izzive pri nadzoru izvoza, odvisno od nacionalnih in regionalnih prednostnih nalog. Vaji bosta okrepili operativno pripravljenost in izkušnje, pridobljene pri dejavnostih krepitve zmogljivosti in usposabljanja.

II. Več priložnosti za države članice, ki potrebujejo pomoč, da bi se ustrezno obravnavale njihove potrebe

Dejavnost 2: Podpora razvoju nacionalnih akcijskih načrtov in zagotavljanje prilagojene podpore

Prostovoljni nacionalni akcijski načrti so pomembno orodje za podporo izvajanju Resolucije 1540. Državam omogočajo, da ovrednotijo vrzeli, prednostno razvrstijo izvedbene ukrepe, evidentirajo nacionalne deležnike ter ocenijo potrebne vire in potrebe po pomoči. S prilagojenim in postopnim pristopom bosta vsaj dve državi na zahtevo prejeli podporo pri oblikovanju ali posodabljanju prostovoljnih nacionalnih akcijskih načrtov, vključno z opredelitvijo in evidentiranjem potreb po pomoči. Ta podpora bo vključevala prednostno razvrstitev izvedbenih ukrepov, opredelitev potrebnih virov in pripravo ali izboljšanje prošenj za pomoč. Po potrebi bo vključevala tudi analizo obstoječih nacionalnih pravnih okvirov, da se opredelijo vrzeli, ki jih je mogoče odpraviti z novo ali dodatno zakonodajo ali predpisi za izpolnitev obveznosti na podlagi Resolucije 1540. Poleg tega je po predvidenem oblikovanju in posodobitvi vseh nacionalnih akcijskih načrtov predvidena trajna podpora, da se zagotovi njihovo konkretno in trajnostno izvajanje.

Dejavnost bo podpirala države pri oblikovanju prostovoljnih nacionalnih akcijskih načrtov z jasnimi cilji, časovnimi okviri in usklajenimi prizadevanji, kar bo olajšalo učinkovita partnerstva med državami in ponudniki pomoči za celovito izvajanje Resolucije 1540.

III. Večja ozaveščenost nacionalnih organov, ustreznega občinstva in civilne družbe o pomenu doslednega izvajanja Resolucije 1540

Dejavnost 3: Ustvarjanje in širjenje znanja

Dosegli bomo rezultata, namenjena ustvarjanju znanja, med drugim tudi publikacije, za obravnavanje ključnih vprašanj, povezanih z izvajanjem Resolucije 1540. Namen teh rezultatov je zbrati izkušnje in učinkovite prakse, zagotoviti vpogled v nastajajoče trende in izzive ter podpreti informirano oblikovanje strategij in politik. Dejavnost bo izboljšala znanje ustreznih deležnikov o vprašanjih, povezanih s celovitim in učinkovitim izvajanjem obveznosti na podlagi Resolucije 1540, ter prispevala k delu Odbora 1540 na ustreznih področjih. Teme produktov za ustvarjanje znanja bodo temeljile na opazovanju trendov, vrzeli in potreb pri izvajanju, vključno s tistimi, ki so bili opredeljeni v celovitem pregledu za leto 2022, in tistimi, ki bodo opredeljeni v celovitem pregledu za leto 2027.

6. MEHANIZEM USKLAJEVANJA IN VLOGE

UN-ODA bo deloval kot izvajalski subjekt ter se bo pri organizaciji dejavnosti programa povezoval z Odborom 1540 in njegovo skupino strokovnjakov. UN-ODA bo kot izvajalski subjekt vzdrževal tesne stike z donatorjem, skliceval usklajevalne sestanke, pripravljal redna opisna in finančna poročila ter partnerskim subjektom zagotavljal politično in organizacijsko podporo. Vsa projektna sredstva bodo izplačana in upravljana v skladu s pravili in predpisi Združenih narodov.

Varnostni svet Združenih narodov je z Resolucijo 1977 (2011) Odbor 1540 urgentno pozval, naj še naprej dejavno sodeluje z državami ter ustreznimi mednarodnimi, regionalnimi in podregionalnimi organizacijami, da bi spodbujali izmenjavo izkušenj, pridobljenih spoznanj in učinkovitih praks na področjih, ki jih zajema Resolucija 1540. V zvezi s tem regionalna koordinatorja UN-ODA za Resolucijo 1540 v Adis Abebi in Bangkoku še naprej zagotavljata trdno podporo izvajanju Resolucije 1540 v afriški in azijsko-pacifiški regiji, da bi preprečevali tveganja v zvezi s širjenjem orožja za množično uničevanje.

UN-ODA tudi prek svojih regionalnih centrov ohranja močna partnerstva z mednarodnimi in regionalnimi organizacijami, da bi zagotovili, da države članice, ki to potrebujejo, prejmejo ustrezno podporo pri izvajanju resolucije. UN-ODA bo še naprej sodeloval z OVSE, ki bo v skladu s svojim mandatom, geografsko pokritostjo in tehničnim strokovnim znanjem prejela ciljno usmerjeno financiranje za izvajanje specifičnih dejavnosti v sodelujočih državah. To sodelovanje bo temeljilo na močni regionalni prisotnosti OVSE in utrjenem partnerstvu z nacionalnimi organi, medtem ko bodo splošno usklajevanje projektov, nadzor in poročanje ostali v pristojnosti UN-ODA.

UN-ODA bo z rednim usklajevanjem in izmenjavo informacij zagotavljal skladnost in dopolnjevanje med dejavnostmi, ki jih neposredno izvaja UN-ODA, in dejavnostmi, ki jih izvaja OVSE. UN-ODA bo prispevke OVSE združil v splošno poročanje o programu, vključno z letnimi finančnimi in opisnimi poročili, predloženimi donatorju. Ta formalna poročila bodo po potrebi dopolnjena z neformalnimi posodobitvami med obema subjektoma prek korespondence po elektronski pošti, konferenčnih klicev in ad hoc usklajevalnih sestankov. Ta okrepljeni regionalni pristop k izvajanju UN-ODA omogoča, da zagotovi skupna prizadevanja in čim bolj poveča priložnosti za sinergije.

UN-ODA se bo povezoval in usklajeval tudi z izvajalskimi subjekti drugih ustreznih programov in projektov, ki jih financira Evropska unija, zlasti pobude EU za centre odličnosti na področju KBRJ in programa v okviru P2P za nadzor izvoza, pa tudi projektov, ki se izvajajo na podlagi naslednjih sklepov Sveta:

- Sklepa Sveta (SZVP) 2025/494 z dne 11. marca 2025 v podporo Konvenciji o biološkem in toksičnem orožju, njenemu programu za obdobje medasedanj ter pripravam na njeno deseto pregledno konferenco,
- Sklepa Sveta (SZVP) 2023/2705 z dne 30. novembra 2023 o spremembi Sklepa (SZVP) 2019/1296 v podporo krepitvi biološke zaščite in varnosti v Ukrajini v skladu z izvajanjem Resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov 1540 (2004) o neširjenju orožja za množično uničevanje in njegovih nosilcev,
- Sklepa Sveta (SZVP) 2024/645 z dne 19. februarja 2024 v podporo krepitvi biološke varnosti in zaščite v Latinski Ameriki v skladu z izvajanjem Resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov 1540 (2004) o neširjenju orožja za množično uničevanje in njegovih nosilcev.

7. KADROVANJE

Za izvajanje tega predlaganega sklepa Sveta bo potrebna namenska prisotnost osebja, da bi zagotovili učinkovito, pravočasno in usklajeno izvajanje vseh dejavnosti. Zato se predvideva vzpostavitev naslednjih vlog:

— Uradnik za politične zadeve na sedežu ZN:

Podporna enota 1540 v okviru Oddelka UN-ODA za neširjenje orožja za množično uničevanje bo imela vodilno vlogo pri izvajanju programa. Uradnik za politične zadeve v enoti bo podpiral splošno upravljanje in nadzor programa, vključno z izvajanjem ustreznih dejavnosti, usklajevanjem z OVSE za izvajanje specifičnih dejavnosti, spremljanjem in ocenjevanjem projektov, pripravo poročil donatorja ter rednim komuniciranjem z donatorjem.

— Regionalni koordinator s sedežem v Adis Abebi v Etiopiji:

Regionalni koordinator bo odgovoren za nadaljnje ustvarjanje politične volje, ozaveščanje in krepitev zmogljivosti med afriškimi državami z namenom izboljšanja izvajanja Resolucije 1540, tudi z opredelitvijo in odpravo preostalih vrzeli pri izvajanju na nacionalni ravni. Koordinator bo še naprej zagotavljal namensko zmogljivost za obveščanje in sodelovanje v okviru Resolucije 1540 v Afriki ter omogočal primarno podporo za izvajanje nacionalnih in regionalnih dejavnosti, namenjenih krepitevi izvajanja Resolucije 1540 v regiji.

8. TRAJANJE

Projekt naj bi se predvidoma izvajal skupno 36 mesecev.

9. PREPOZNAVNOST EU

UN-ODA bo sprejel vse ustrezne ukrepe za obveščanje javnosti o finančni podpori EU za dejavnosti, ki se izvajajo na podlagi tega predlaganega sklepa Sveta, s čimer bosta zagotovljeni popolna prepoznavnost prispevka EU in ozaveščenost o njem. Taki ukrepi se bodo izvajali v skladu s priročnikom Komisije o komunikaciji in prepoznavnosti v okviru zunanjega delovanja EU, ki ga je objavila Evropska komisija. V ta namen bo UN-ODA izpostavil vlogo EU z ustreznim znamčenjem in obveščanjem, zagotavljanjem preglednosti ukrepanja in ozaveščanjem o ciljih tega sklepa, pa tudi o podpori EU in doseženih rezultatih. Na vsem gradivu, pripravljenem v okviru dejavnosti, izvedenih na podlagi tega sklepa, bo na vidnem mestu prikazana zastava EU v skladu s smernicami EU o ustrezni uporabi in prikazu zastave.

10. UPRAVIČENCI

Upravičenke programa bodo države članice Združenih narodov.

UN-ODA si bo prizadeval spodbujati države upravičenke k smiselnemu vključevanju žensk v vse faze projekta.